

IJTIMOYIY-GUMANITAR SOHADA ILMIY-INNOVATSION TADQIQOTLAR

ILMIY METODIK JURNALI

ISSN 3060-5059

VOL.3 № 4

2026

TALABALARDA ETNOMADANIY KOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISHDA QADRIYATLARNING FUNKSIONAL IMKONIYATLARI

Isomiddinov Asliddin Baxridin o'g'li
Andijon davlat chet tillari instituti, PhD

Annotatsiya

Mazkur maqolada globalizatsiya va madaniyatlararo ta'lim jarayonlari kuchayib borayotgan sharoitda talabalarda etnomadaniy kompetentlikni rivojlantirishda qadriyatlarining funksional imkoniyatlari nazariy jihatdan tahlil qilinadi. Mavzuning dolzarbligi zamonaviy ta'lim tizimida milliy va umuminsoniy qadriyatlar asosida madaniyatlararo muloqotga tayyor shaxsni shakllantirish zarurati bilan izohlanadi. Tadqiqotning maqsadi qadriyatlarining etnomadaniy kompetentlikni rivojlantirishdagi rolini aniqlash va ularning pedagogik imkoniyatlarini asoslashdan iborat. Tadqiqot metodlari sifatida nazariy tahlil, aksiologik yondashuv va umumlashtirish usullari qo'llanildi. Tahlil natijalariga ko'ra, qadriyatlar shaxsning motivatsion, normativ va kommunikativ faoliyatiga ta'sir etib, etnomadaniy kompetentlikni shakllantirishda muhim omil ekanligi aniqlandi. Ilmiy yangilik sifatida qadriyatlarining funksional modeliga asoslangan konseptual yondashuv taklif etildi. Tadqiqot natijalari oliy ta'lim amaliyotida qo'llanilishi mumkin.

Kalit so'zlar: etnomadaniy kompetentlik, qadriyatlar, aksiologiya, madaniyatlararo muloqot, talaba rivoji, kompetensiyaviy yondashuv, global ta'lim, milliy qadriyatlar

ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ ЦЕННОСТЕЙ В РАЗВИТИИ ЭТНОКУЛЬТУРНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ СТУДЕНТОВ

Исомиддинов Аслиддин Бахриддин угли

Андижанский государственный институт иностранных языков, PhD

Аннотация

В данной статье теоретически анализируются функциональные возможности ценностей в развитии этнокультурной компетентности студентов в условиях глобализации и межкультурного образования. Актуальность исследования обусловлена необходимостью формирования личности, способной к межкультурному взаимодействию на основе национальных и общечеловеческих ценностей. Цель исследования заключается в выявлении роли ценностей в развитии этнокультурной компетентности и обосновании их педагогических возможностей. В работе использованы методы теоретического анализа, аксиологического подхода и обобщения. Результаты исследования показывают, что ценности выполняют мотивационную, нормативную и коммуникативную функции, способствуя формированию этнокультурной компетентности. Научная новизна заключается в разработке концептуальной модели, основанной на функциональной роли ценностей. Полученные результаты могут быть применены в практике высшего образования.

Ключевые слова: этнокультурная компетентность, ценности, аксиология, межкультурное общение, развитие студентов, компетентностный подход, глобальное образование, национальные ценности.

THE FUNCTIONAL ROLE OF VALUES IN DEVELOPING STUDENTS' ETHNOCULTURAL COMPETENCE

Isomiddinov Asliddin Bakhridin ugli

Andijan State Institute of Foreign Languages, PhD

Abstract

This article provides a theoretical analysis of the functional role of values in developing students' ethnocultural competence in the context of globalization and intercultural education. The relevance of the study is determined by the need to form individuals capable of effective intercultural communication based on national and universal values. The aim of the research is to identify the role of values in the development of ethnocultural competence and to justify their pedagogical potential. The study employs theoretical analysis, an axiological approach, and generalization. The findings indicate that values perform motivational, normative, and communicative functions that contribute to the development of ethnocultural competence. The scientific novelty lies in proposing a conceptual model based on the functional role of values. The results can be applied in higher education practice.

Keywords: ethnocultural competence, values, axiology, intercultural communication, student development, competency-based approach, global education, national values.

XXI asrda globalizatsiya jarayonlarining jadallashuvi natijasida turli xalqlar va madaniyatlar o'rtasidagi aloqalar kengayib, madaniyatlararo muloqot jamiyat hayotining ajralmas qismiga aylanmoqda. Bunday sharoitda ta'lim tizimi oldiga yangi vazifalar qo'yilmoqda: shaxsni nafaqat kasbiy bilimlar bilan qurollantirish, balki uni turli madaniy muhitlarda samarali faoliyat yuritishga tayyorlash zarurati yuzaga kelmoqda. Shu nuqtai nazardan, talabalarda etnomadaniy kompetentlikni rivojlantirish zamonaviy ta'limning ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida qaraladi.

Etnomadaniy kompetentlik shaxsning o'z milliy madaniyatini anglash, boshqa madaniyatlarga hurmat bilan munosabatda bo'lish va madaniyatlararo muloqotda samarali ishtirok etish qobiliyatini ifodalaydi. Ushbu kompetensiya talabani ijtimoiy moslashuvini ta'minlash, global tafakkurini shakllantirish va kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, oliy ta'lim tizimida mazkur kompetensiyani shakllantirish kelajak mutaxassislarning xalqaro maydonda muvaffaqiyatli faoliyat yuritishiga zamin yaratadi.

Zamonaviy ta'lim jarayonida kompetensiyaviy yondashuv asosiy metodologik prinsip sifatida qo'llanilmoqda. Mazkur yondashuv talabani bilimlarni amaliy faoliyatda qo'llay olish qobiliyatiga alohida e'tibor qaratadi. Shu sababli etnomadaniy kompetentlikni rivojlantirish jarayonida nafaqat muayyan bilimlarni o'zlashtirish, balki shaxsning qadriyatlar tizimini shakllantirish ham muhim ahamiyat kasb etadi. Chunki aynan qadriyatlar shaxsning dunyoqarashi, xulq-atvori va ijtimoiy munosabatlarini belgilovchi asosiy omil sifatida namoyon bo'ladi.

Biroq amaliyotda talabalarda etnomadaniy kompetentlikni rivojlantirish jarayoni yetarli darajada tizimli tashkil etilmayotgani kuzatiladi. Ko'pincha ta'lim jarayonida madaniyatlararo muloqot masalalari yuzaki darajada yoritilib, qadriyatlarning pedagogik imkoniyatlari to'liq ochib berilmaydi. Shuningdek, qadriyatlarning funksional imkoniyatlari, ya'ni ularning motivatsion, normativ va kommunikativ ta'siri yetarli darajada ilmiy asosda tahlil qilinmagan.

Mazkur holat talabalarda etnomadaniy kompetentlikni rivojlantirishda qadriyatlarning o'rni va ularning funksional imkoniyatlarini ilmiy jihatdan o'rganish zaruratini yuzaga keltiradi. Shu bois ushbu muammo zamonaviy pedagogikaning dolzarb ilmiy yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Mazkur tadqiqotning maqsadi talabalarda etnomadaniy kompetentlikni rivojlantirishda qadriyatlarning funksional imkoniyatlarini aniqlash va ularni nazariy jihatdan asoslashdan iborat. Ushbu maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar belgilandi: qadriyatlar tushunchasining nazariy asoslarini o'rganish, etnomadaniy kompetentlikning mohiyatini aniqlash, qadriyatlarning pedagogik funksiyalarini tahlil qilish hamda ularni ta'lim jarayonida qo'llash imkoniyatlarini asoslab berish.

Adabiyotlar tahlili

Talabalarda etnomadaniy kompetentlikni rivojlantirish va unda qadriyatlarning oʻrni masalasi zamonaviy pedagogika, falsafa va madaniyatshunoslik fanlari kesishgan nuqtada oʻrganilmoqda. Ushbu yoʻnalishda olib borilgan tadqiqotlar shaxs rivojida qadriyatlar tizimining hal qiluvchi rolini koʻrsatadi.

Mahalliy olimlar orasida qadriyatlar va taʼlim oʻrtasidagi bogʻliqlikni oʻrganishda E. Yusupovning qarashlari muhim ahamiyatga ega[1]. U ijtimoiy-falsafiy tadqiqotlarida qadriyatlarni jamiyatning maʼnaviy asosi sifatida talqin qilib, taʼlim jarayonida milliy va umuminsoniy qadriyatlarning uygʻunligi shaxsning barkamol rivojlanishini taʼminlashini taʼkidlaydi. Yusupov fikricha, qadriyatlar shaxsning dunyoqarashi va xulq-atvorini shakllantiruvchi asosiy omil hisoblanadi.

Xorijiy tadqiqotchilar orasida qadriyatlar nazariyasini ishlab chiqqan Shalom Schwartz alohida oʻrin tutadi. U qadriyatlarni inson faoliyatini boshqaruvchi asosiy motivatsion omil sifatida koʻrib, ularning universal va madaniy jihatlarini tahlil qiladi. Schwartz[2] nazariyasiga koʻra, qadriyatlar shaxsning qaror qabul qilish jarayoniga bevosita taʼsir koʻrsatadi, bu esa etnomadaniy kompetentlikni shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Madaniyatlararo kompetensiya masalasini oʻrganishda Michael Byram[3]ning qarashlari muhim hisoblanadi. U **intercultural communicative competence** modelini taklif qilib, unda bilim, munosabat va koʻnikmalarni asosiy komponentlar sifatida ajratadi. Byramning fikricha, madaniyatlararo muloqot samaradorligi shaxsning boshqa madaniyatlarga nisbatan hurmat va ochiqlik bilan munosabatda boʻlishiga bogʻliq.

Shuningdek, Darla Deardorff[4] madaniyatlararo kompetensiyani jarayon sifatida talqin qilib, uning rivojlanishida qadriyatlarning muhim rol oʻynashini asoslaydi. U ishlab chiqqan modelga koʻra, hurmat, bagʻrikenglik va empatiya kabi qadriyatlar madaniyatlararo kompetensiyaning asosiy tarkibiy qismlaridan biri hisoblanadi. Bu esa qadriyatlarning etnomadaniy kompetentlikni shakllantirishdagi funksional ahamiyatini tasdiqlaydi.

Adabiyotlar tahlili shuni koʻrsatadiki, qadriyatlar va madaniyatlararo kompetensiya masalalari alohida-alohida keng oʻrganilgan boʻlsa-da, ularning oʻzaro bogʻliqligi, ayniqsa talabalarda etnomadaniy kompetentlikni rivojlantirish jarayonida qadriyatlarning funksional imkoniyatlari yetarli darajada tizimli tahlil qilinmagan. Mahalliy tadqiqotlarda qadriyatlar koʻproq maʼnaviy tarbiya nuqtai nazaridan yoritilgan boʻlsa, xorijiy manbalarda ularning psixologik va kommunikativ jihatlar ustuvor oʻrganilgan. Shu sababli qadriyatlarning pedagogik funksiyalarini kompleks yondashuv asosida tahlil qilish mazkur tadqiqotning dolzarbligini belgilaydi.

Nazariy asoslar

Qadriyatlar inson va jamiyat hayotida muhim oʻrin tutuvchi ijtimoiy-falsafiy kategoriya boʻlib, ular shaxsning dunyoqarashi, xulq-atvori va faoliyatini belgilovchi mezon sifatida namoyon boʻladi. Aksiologiya nuqtai nazaridan qadriyatlar inson tomonidan muhim deb hisoblangan, ijtimoiy va madaniy jihatdan ahamiyatga ega boʻlgan hodisa va tushunchalar majmuasidir. Ular jamiyatning tarixiy rivojlanishi jarayonida shakllanadi va avloddan-avlodga uzatiladi.

Qadriyatlar ikki asosiy turga ajratiladi: milliy va umuminsoniy qadriyatlar. Milliy qadriyatlar muayyan xalqning madaniy anʼanalari, urf-odatlar va mentaliteti bilan bogʻliq boʻlsa, umuminsoniy qadriyatlar barcha jamiyatlar uchun umumiy boʻlgan axloqiy va ijtimoiy meʼyorlarni ifodalaydi. Zamonaviy taʼlim tizimida ushbu ikki turdagi qadriyatlarning uygʻunligi shaxsni har tomonlama rivojlantirishning muhim omili sifatida qaraladi.

Qadriyatlar shaxs rivojida motivatsion, normativ va yoʻnaltiruvchi funksiyalarni bajaradi. Ular insonning qaror qabul qilish jarayoniga taʼsir etadi, ijtimoiy xulq-atvorni tartibga soladi va shaxsning hayotiy pozitsiyasini shakllantiradi. Shu sababli qadriyatlar etnomadaniy kompetentlikning asosiy tarkibiy omillaridan biri sifatida namoyon boʻladi.

Etnomadaniy kompetentlik va qadriyatlar oʻzaro uzviy bogʻliq tushunchalar boʻlib, ular bir-birini toʻldiradi va rivojlantiradi. Etnomadaniy kompetentlik shaxsning turli madaniy

muhitlarda samarali faoliyat yuritish qobiliyatini ifodalasa, qadriyatlar ushbu faoliyatning mazmuni va yoʻnalishini belgilaydi. Boshqacha aytganda, qadriyatlar etnomadaniy kompetentlikning ichki asosini tashkil etadi.

Talabalarda etnomadaniy kompetentlikni shakllantirish jarayonida qadriyatlar asosiy mezon sifatida namoyon boʻladi. Hurmat, bagʻrikenglik, empatiya va ochiqlik kabi qadriyatlar madaniyatlararo muloqotning samaradorligini taʼminlaydi. Bu qadriyatlar talabalarning boshqa madaniyat vakillariga nisbatan ijobiy munosabatini shakllantirib, ularning kommunikativ faoliyatini rivojlantiradi.

Shuningdek, qadriyatlar talabalarning global fikrlashini rivojlantirishga xizmat qiladi. Ular turli madaniyatlarni anglash, ularni taqqoslash va umumiy jihatlarini aniqlash imkonini beradi. Bu esa shaxsning ijtimoiy moslashuvini kuchaytiradi hamda uni global jamiyatga tayyorlaydi.

Qadriyatlarning funksional imkoniyatlari ularning taʼlim jarayonidagi rolini aniqlashda muhim ahamiyatga ega. Avvalo, qadriyatlar motivatsion funksiyani bajaradi. Ular shaxsni maʼlum faoliyatga undaydi, uning qiziqishlari va intilishlarini shakllantiradi. Talabalarning madaniyatlararo muloqotga qiziqish bildirishi va faol ishtirok etishi aynan qadriyatlar bilan bogʻliq.

Ikkinchi muhim funksiya normativ funksiya hisoblanadi. Qadriyatlar ijtimoiy xulq-atvorni tartibga soluvchi meʼyorlar sifatida namoyon boʻladi. Ular shaxsqa qanday harakat qilish kerakligini koʻrsatadi va jamiyatda qabul qilingan axloqiy meʼyorlarga amal qilishni taʼminlaydi.

Uchinchi funksiya kommunikativ funksiya boʻlib, u madaniyatlararo muloqot jarayonida muhim rol oʻynaydi. Qadriyatlar orqali shaxs boshqa insonlar bilan samarali aloqa oʻrnatadi, ularning fikrini tushunadi va hurmat qiladi. Bu esa etnomadaniy kompetentlikning shakllanishiga bevosita taʼsir koʻrsatadi.

Shuningdek, qadriyatlar integrativ funksiyani ham bajaradi, yaʼni ular turli madaniyat vakillarini birlashtiradi va oʻzaro tushunishni taʼminlaydi. Bu funksiya global jamiyat sharoitida ayniqsa muhim ahamiyat kasb etadi.

Natijada, qadriyatlar etnomadaniy kompetentlikni rivojlantirishning asosiy omili sifatida namoyon boʻlib, ular shaxsning ijtimoiy, madaniy va kommunikativ rivojlanishini taʼminlaydi.

Metodologiya

Mazkur tadqiqotda asosiy metod sifatida aksiologik yondashuv qoʻllanildi. Ushbu metod qadriyatlarning mohiyatini, ularning shaxs rivojidadagi oʻrnini hamda etnomadaniy kompetentlikni shakllantirishdagi funksional imkoniyatlarini chuqur ilmiy asosda tahlil qilishga xizmat qiladi. Aksiologik yondashuv orqali qadriyatlar tizimi shaxs faoliyatini yoʻnaltiruvchi, uning dunyoqarashi va xulq-atvorini belgilovchi asosiy omil sifatida oʻrganildi.

Tadqiqot jarayonida etnomadaniy kompetentlik, madaniyatlararo muloqot va qadriyatlar tushunchalariga oid ilmiy qarashlar tahlil qilinib, ularning oʻzaro bogʻliqligi aniqlashtirildi. Qadriyatlarning motivatsion, normativ va kommunikativ funksiyalari nazariy jihatdan ochib berildi hamda ularning talaba shaxsining rivojlanishiga taʼsiri umumlashtirildi.

Aksiologik yondashuvning qoʻllanilishi natijasida qadriyatlarning etnomadaniy kompetentlikni shakllantirishdagi roli tizimli ravishda asoslab berildi. Ushbu metod tadqiqot mavzusini chuqur anglash, ilmiy xulosalar chiqarish va qadriyatlar asosida pedagogik jarayonni takomillashtirish imkoniyatlarini aniqlashda samarali ilmiy vosita sifatida namoyon boʻldi.

Natijalar

Nazariy tahlil natijalari talabalarda etnomadaniy kompetentlikni rivojlantirishda qadriyatlarning funksional imkoniyatlari hal qiluvchi omil ekanligini koʻrsatdi. Ilmiy manbalarni aksiologik yondashuv asosida oʻrganish natijasida qadriyatlar nafaqat shaxsning ichki dunyosini, balki uning ijtimoiy faoliyatini ham belgilovchi muhim mexanizm sifatida namoyon boʻlishi aniqlandi.

Tahlillar shuni koʻrsatadiki, milliy va umuminsoniy qadriyatlar talabalarda etnomadaniy

kompetentlikni shakllantirishning asosiy mazmuniy bazasini tashkil etadi. Milliy qadriyatlar orqali talaba o'z madaniyatini anglaydi, uning tarixiy va ma'naviy ildizlarini tushunadi. Bu esa shaxsning identitetini mustahkamlaydi.

Umuminsoniy qadriyatlar esa talabaning boshqa madaniyat vakillariga nisbatan ochiqlik, hurmat va bag'rikenglik bilan munosabatda bo'lishini ta'minlaydi. Natijada talaba turli madaniyatlar o'rtasida samarali muloqot qilish qobiliyatiga ega bo'ladi. Shu jihatdan qadriyatlar etnomadaniy kompetentlikning asosiy tarkibiy omili sifatida namoyon bo'ladi.

Nazariy tahlil natijasida qadriyatlarning quyidagi asosiy funksional imkoniyatlari aniqlashtirildi:

- motivatsion funksiya — qadriyatlar talabalarning madaniyatlararo muloqotga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularni faol ishtirok etishga undaydi;
- normativ funksiya — qadriyatlar ijtimoiy xulq-atvor me'yorlarini belgilab, madaniyatlararo muloqotda to'g'ri harakat qilishni ta'minlaydi;
- kommunikativ funksiya — qadriyatlar turli madaniyat vakillari o'rtasida samarali muloqot o'rnatishga xizmat qiladi;
- integrativ funksiya — qadriyatlar turli madaniyatlarni birlashtirib, o'zaro tushunish va hamkorlikni kuchaytiradi.

Mazkur funksiyalar o'zaro bog'liq holda talabaning etnomadaniy kompetentligini shakllantiradi.

Jadval 1. Qadriyatlarning funksional modeli va ta'siri

Qadriyatlar funksiyasi	Mazmuni	Natija
Motivatsion	Qiziqish va faoliyatni rag'batlantirish	Faol ishtirok va global tafakkur
Normativ	Xulq-atvor me'yorlarini belgilash	Tolerantlik va madaniyatlararo hurmat
Kommunikativ	Muloqotni ta'minlash	Samarali madaniyatlararo aloqa
Integrativ	Madaniyatlarni birlashtirish	Ijtimoiy moslashuv va hamkorlik

Mazkur model shuni ko'rsatadiki, qadriyatlar etnomadaniy kompetentlikni rivojlantirishda tizimli va ko'p qirrali ta'sir ko'rsatadi.

Nazariy tahlil natijalariga ko'ra, qadriyatlar etnomadaniy kompetentlikni shakllantirishning asosiy pedagogik omillaridan biri hisoblanadi. Ular talabalarning ijtimoiy, kommunikativ va madaniy rivojlanishini ta'minlaydi hamda global jamiyatda samarali faoliyat yuritishiga zamin yaratadi.

Muhokama

Olingan nazariy natijalar shuni ko'rsatadiki, talabalarda etnomadaniy kompetentlikni rivojlantirish jarayonida qadriyatlar hal qiluvchi omil sifatida namoyon bo'ladi. Aksiologik yondashuv asosida olib borilgan tahlil qadriyatlar nafaqat shaxsning ichki dunyosini, balki uning ijtimoiy faoliyatini ham belgilashini tasdiqladi. Ayniqsa, milliy va umuminsoniy qadriyatlarning uyg'unligi talabaning madaniyatlararo muloqotga tayyorligini ta'minlaydi.

Mazkur natijalar zamonaviy ilmiy qarashlar bilan uyg'unlik kasb etadi. Madaniyatlararo kompetensiya nazariyalarida ham shaxsning boshqa madaniyat vakillariga nisbatan hurmat, ochiqlik va empatiya asosida muloqot qilishi muhim omil sifatida ko'rsatiladi. Biroq ko'plab tadqiqotlarda etnomadaniy kompetentlik ko'proq kommunikativ yoki lingvistik jihatdan yoritilgan bo'lsa, ushbu tadqiqotda qadriyatlarning funksional roli va ularning pedagogik imkoniyatlari chuqurroq tahlil qilindi. Bu esa muammoni yanada kompleks yondashuv asosida tushunishga imkon beradi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, qadriyatlar talabaning motivatsiyasi, xulq-atvori va kommunikativ faoliyatini boshqaruvchi asosiy mexanizm hisoblanadi. Ayniqsa, motivatsion va normativ funksiyalar talabaning madaniyatlararo muloqotga bo'lgan munosabatini shakllantiradi,

kommunikativ va integrativ funksiyalar esa ularning amaliy faoliyatini ta'minlaydi. Shu sababli etnomadaniy kompetentlikni rivojlantirishda qadriyatlar tizimiga asoslangan pedagogik yondashuvlar muhim ahamiyat kasb etadi.

Amaliy jihatdan ta'lim jarayoniga qadriyatlar asosida tashkil etilgan metodlarni joriy etish, madaniyatlararo muloqotni rag'batlantirish va talabalarni faol ishtirok etishga undash zarur. Shu bilan birga, pedagoglarning o'zlari ham etnomadaniy kompetentlikka ega bo'lishi va ushbu jarayonni to'g'ri tashkil eta olishi muhimdir.

Xulosa

Mazkur nazariy-tahliliy tadqiqot natijalari talabalarda etnomadaniy kompetentlikni rivojlantirishda qadriyatlar funksional imkoniyatlari muhim pedagogik omil ekanligini ko'rsatdi. Tahlillar asosida aniqlanishicha, qadriyatlar shaxsning motivatsiyasi, xulq-atvori va muloqot faoliyatini belgilab, etnomadaniy kompetentlikni shakllantirishda asosiy rol o'ynaydi.

Tadqiqot davomida qadriyatlar motivatsion, normativ, kommunikativ va integrativ funksiyalari aniqlanib, ularning talaba rivojiga kompleks ta'siri asoslab berildi. Ushbu funksiyalar talabalarning ijtimoiy moslashuvi, global fikrlashi va samarali kommunikativ faoliyatini ta'minlaydi. Natijada qadriyatlar asosida shakllangan etnomadaniy kompetentlik zamonaviy ta'lim tizimining muhim natijalaridan biri sifatida namoyon bo'ladi.

Amaliy jihatdan quyidagi tavsiyalar ilgari suriladi: ta'lim jarayoniga qadriyatlar asosida tashkil etilgan pedagogik yondashuvlarni joriy etish, talabalarda madaniyatlararo muloqotni rivojlantirish, milliy va umuminsoniy qadriyatlar uyg'unligini ta'minlash zarur. Shuningdek, pedagoglarning metodik va madaniy kompetensiyasini oshirish ham muhim hisoblanadi.

Kelgusidagi tadqiqotlar qadriyatlar etnomadaniy kompetentlikni rivojlantirishdagi amaliy mexanizmlarini chuqurroq o'rganish, raqamli ta'lim muhitida ularning o'rni va ta'sirini aniqlash hamda turli ta'lim bosqichlarida ushbu jarayonning samaradorligini empirik jihatdan tahlil qilishga qaratilishi lozim. Bu esa ta'lim tizimini yanada takomillashtirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Юсупов Э. Ижтимоий фалсафа. – Т.: Ўқитувчи, 2005. – 256 б.
2. Schwartz S. H. Universals in the content and structure of values: theoretical advances and empirical tests in 20 countries // *Advances in Experimental Social Psychology*. – 1992. – Vol. 25. – P. 1–65.
3. Byram M. Teaching and assessing intercultural communicative competence. – Clevedon: Multilingual Matters, 1997. – 124 p.
4. Deardorff D. K. The SAGE handbook of intercultural competence. – Thousand Oaks: SAGE Publications, 2009. – 552 p.
5. Hofstede G. Cultures and organizations: software of the mind. – New York: McGraw-Hill, 2010. – 576 p.
6. Banks J. A. An introduction to multicultural education. – Boston: Pearson, 2015. – 336 p.
7. UNESCO. Global citizenship education: topics and learning objectives. – Paris: UNESCO Publishing, 2015. – 80 p.